

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
GRAD SARAJEVO**

***DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA GRADA SARAJEVA ZA
PERIOD 2025. - 2027. god.***

Sarajevo, juni 2024. godina

Sadržaj

1. Uvod u Dokument okvirnog budžeta Grada Sarajeva za period 2025.-2027. godine	2
2. Strategija razvoja Grada Sarajeva 2021.– 2027 godina	3
3. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike BiH i FBiH.....	5
4. Osnovni makroekonomski pokazatelji Bosne i Hercegovine i Federacije BiH.....	7
5. Osnovni pokazatelji ekonomske i fiskalne politike	9
6. Procjena prihoda u DOB Grada Sarajeva za period 2025-2027 godine	10
6.1 Prihodi od indirektnih poreza.....	10
6.2 Prihodi od poreza na imovinu	11
6.3 Neporezni prihodi	12
6.4 Prihodi budžeta Grada Sarajeva.....	12
7. Plan upravljanja javnim dugom Grada Sarajeva.....	14
8. Rashodi Grada Sarajeva za period 2025.-2027. godine.....	15

1. Uvod u Dokument okvirnog budžeta Grada Sarajeva za period 2025.-2027. godine

U skladu sa Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22) Dokument okvirnog budžeta (DOB) predstavlja preliminarni nacrt budžeta za tekuću i naredne dvije fiskalne godine koji je kreiran u skladu sa Zakonom o budžetima Federacije BiH i koji služi da pomogne da se razvije kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje Budžeta i za izradu i donošenje budžeta za narednu godinu. Osnova za izradu budžeta zasniva se i na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

Cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima Grada, i time osigurati alokaciju resursa u skladu sa strateškim prioritetima. Također postaviti gornje granice resursa unutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji budžet, te identificirati ključna budžetska opredjeljenja koja direktno utiču na mobilizaciju javnih resursa i njihovu raspodjelu u srednjoročnom periodu.

Na ovaj način, uspostavljena je obaveza srednjoročnog (trogodišnjeg) planiranja budžeta za sve nivoe vlasti i to kao kontinuiran proces koji počinje donošenjem smjernica ekonomske i fiskalne politike viših nivoa vlasti, u skladu sa kojima se vrši projiciranje ekonomskog i fiskalnog položaja Grada Sarajeva u narednom trogodišnjem periodu, a proces završava odobrenjem konačnog budžeta.

Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem Instrukcije broj 1. o načinu i elementima izrade DOB-a koja sadrži: osnovne ekonomske pretpostavke za pripremu DOB-a, tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika (gradskih službi), te dinamiku i rokove pripreme DOB-a. U skladu sa navedenim Služba finansija Grada Sarajeva je u zakonom propisanom roku pripremila Instrukciju broj 1. i istu 15.02.2024.g. dostavilo gradskim službama. U skladu sa odredbama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine, predmetni Dokument za period 2025.-2027.godine urađen je na osnovu,

- Makroekonomskih pokazatelja za period 2022.-2027.godina Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), mart 2024.godine, i

- Revidiranih projekcija prihoda od indirektnih poreza za 2024.godinu i projekcija za period 2025.-2027.godina, broj: 05-12-5-3862/24-1 od 13.05.2024.godine.

Dokument okvirnog budžeta Grada Sarajeva za period 2025. - 2027. godine sadrži sljedeće:

1. Uvod u Dokument okvirnog budžeta Grada Sarajeva za period 2025. -2027. godine,
2. Strategiju razvoja Grada Sarajeva 2021– 2027. godina
3. Strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike BiH i FBiH,
4. Osnovni makroekonomski pokazatelji Bosne i Hercegovine i Federacije BiH
5. Osnovne pokazatelje ekonomske i fiskalne politike,
6. Procjenu prihoda u Dokumentu okvirnog budžeta Grada Sarajeva za period 2025-2027.
7. Plan upravljanja javnim dugom Grada Sarajeva
8. Rashode Grada Sarajeva za period 2025.-2027. godine.

2. Strategija razvoja Grada Sarajeva 2021.– 2027 godina

Usvojena Strategija Grada Sarajeva je bila osnova za izradu Dokumenta okvirnog budžeta za period 2025-2027.godine. Strategija je integrisani, multisektorski strateški dokument Grada Sarajeva kao jedinice lokalne samouprave, koji definiše javne politike i usmjerava socioekonomski razvoj Grada Sarajeva uz vertikalnu usklađenost i koordinaciju sa prioritetima države Bosne i Hercegovine, strategijama razvoja Federacije Bosne i Hercegovine, Kantona Sarajevo i općina u sastavu Grada Sarajeva. Strategija je osnova za izradu Programa gradonačelnice za mandatni period, godišnjeg programa rada gradonačelnice/ka i Gradskog vijeća, dokumenta okvirnog budžeta (DOB) i godišnjeg budžeta.

Pored koordinacije i usaglašavanja razvojnih prioriteta i politika u Gradu Sarajevo, Strategija istovremeno odražava prioritete Bosne i Hercegovine utvrđene u procesu evropskih integracija, kao i globalno prihvaćene ciljeve održivog razvoja.

Strategija ima 6 strateških ciljeva iz koji proizilazi 18 prioriteta, a ukupno sadrži 93 konkretne mjere u skladu sa strateškim ciljevima i prioritetima zacrtanim Strategijom razvoja Grada Sarajeva 2021 – 2027. godine. Ova Strategija je u najvećoj mogućoj mjeri usklađena sa Strategijom razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021 – 2027. godine kao krovnim, usmjeravajućim dokumentom. Prilikom izrade Strategije vršilo se usklađivanje ciljeva održivog razvoja iz UN Agende 2030 sa posebnim osvrtom na cilj „održivi gradovi i zajednice“, kao i preporukama Evropske komisije za BiH koje su proizašle iz Upitnika, odnosno 14 zacrtanih prioriteta.

Tabela 1. Pregled povezanosti sa Strategijom

Prioriteti	Ciljevi održivog razvoja	EU preporuke i	Strategija razvoja Federacije BiH
PRIORITET 1.1. Borba protiv kriminala i korupcije		X	X
PRIORITET 1.2. Reforma izbornog procesa u Gradu Sarajevu			
PRIORITET 1.3. Efikasna i odgovorna administracija	X	X	X
PRIORITET 2.1. Obnova i rekonstrukcija kulturno-historijskih objekata od važnosti za Grad Sarajevo			
PRIORITET 2.2. Zaštita okoliša i stvaranje uslova ugodnog urbanog življenja	X		X
PRIORITET 2.3. Sarajevo smartcity	X		X
PRIORITET 3.1. Ulaganje u filmsku industriju			

PRIORITET 3.2. Pomoć u realizaciji projekata iz oblasti kulture i kreativnosti			
PRIORITET 4.1. Individualni sportisti i klubovi od značaja za Grad Sarajevo			
PRIORITET 4.2. Ulaganje u sportsku infrastrukturu			
PRIORITET 4.3. Sportske manifestacije			
PRIORITET 5.1. Razvoj kapaciteta u oblasti turizma	X		X
PRIORITET 5.2. Međunarodna saradnja	X	X	
PRIORITET 5.3. Saradnja unutar Bosne i Hercegovine	X	X	
PRIORITET 6.1. Podrška mladima	X	X	X
PRIORITET 6.2. Zaštita socijalno ugroženih	X	X	X
PRIORITET 6.3. Zaštita marginaliziranih skupina u društvu	X	X	X
PRIORITET 6.4. Kultura sjećanja			

Najveća prijetnja za uspješnu realizaciju strateških ciljeva, prioriteta i mjera iz ove strategije predstavlja stepen uspješnosti saradnje sa gradskim općinama, Kantonom Sarajevo te Federacijom Bosne i Hercegovine i državom Bosnom i Hercegovinom, jer veliki broj mjera zavisi od saradnje između različitih nivoa vlasti. U procesu izrade Strategije definisana su 4 strateška cilja, 18 prioriteta i 85 mjera. Činjenica je da sve mjere koje se nalaze u ovom dokumentu nemaju istu snagu i prioritet u implementaciji, a Grad Sarajevo nema dovoljno resursa da sve mjere implementira istovremeno i u punom obimu. Zbog toga smo izdvojili ključne mjere koje značajno ubrzavaju razvoj Grada Sarajeva, što predstavlja najvažnije rezultate realizacije ovog dokumenta. Također, važno je napomenuti da zbog ustavnog uređenja i zakonskih odredbi, Grad Sarajevo ima ograničene nadležnosti zbog čega se akceleratori razvoja zapravo odnose na razvoj Grada Sarajeva na koji može utjecati Gradska uprava.

Tri akceleratora koja donose najveći razvojni efekat za Grad Sarajevo su:

1. Poticanje izvrsnosti
2. Razvoj turizma
3. Briga o životnoj sredini

Pored derogiranja Grada Sarajeva kroz ustavni položaj, i zakonski okvir koji oduzima nadležnosti i obavljanje poslova, Grad Sarajevo je dodatno ograničen kroz budžetsku politiku Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine i sistemom raspodjele javnih prihoda. Budžet Grada Sarajeva je manji od budžeta svake općine u sastavu Grada Sarajeva i neuporedivo manji od budžeta Kantona Sarajevo.

U takvom ustavnom položaju i fiskalnim ograničenjima, Grad Sarajevo ne može dati mnoge ciljeve, prioritete i projekte koji su potrebni stanovnicima glavnog grada, zbog čega su ciljevi, prioriteti i projekti u ovoj Strategiji postavljeni u skladu sa objektivnim mogućnostima i nadležnostima sa jedne strane i potrebama građana i uloge glavnog grada države Bosne i Hercegovine.

Na osnovu strateške platforme i sagledanih svih ograničenja, ali i potencijala Grada Sarajeva, za period od 2021. do 2027.godine, ovom Strategijom je zacrtano šest strateških ciljeva iz kojih su izvedeni prioriteti i mjere za realizaciju istih.

Strateški ciljevi koji su definisani Strategijom su:

SC 1. Otvoren Grad, efikasna, transparentna i odgovorna gradska administracija

SC 2. Grad budućnosti i riznica prošlosti

SC 3. Grad filma i centar kreativnosti

SC 4. Grad vrhunskog sporta

SC 5. Grad hiljadu mostova

SC 6. Grad čuvar

3. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike BiH i FBiH

Uzimajući kao polaznu osnovnu činjenicu da Grad Sarajevo nema utjecaj na kreiranje fiskalne politike općenito, DOB Grada Sarajeva za period 2025-2027.godine počinje strateškim ciljevima ekonomske i fiskalne politike BiH i Federacije Bosne i Hercegovine.

U skladu sa odredbama Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine Gradsko vijeće Grada Sarajeva, donijelo je Odluku o pristupanju izradi Strategije razvoja Grada Sarajeva 2021 – 2027. godine, te je Strategija razvoja Grada Sarajeva u najvećoj mogućoj mjeri je usklađena sa Strategijom razvoja Federacije Bosne i Hercegovine kao krovim, usmjeravajućim dokumentom.

Fiskalna politika BiH, usklađena je sa mjerama Reformske agende, u 2022. godini i narednom srednjoročnom periodu fokusirana je na podršci makroekonomskom rastu, u cilju povećanja fiskalnog prostora politikama koje promovišu dugoročni rast i suzbijaju sivu ekonomiju. Ključne aktivnosti prvenstveno podrazumijevaju djelovanje u pravcu stvaranja povoljnog i stabilnog poslovnog okruženja, atraktivnog za povećan priliv domaćih i stranih investicija, kao glavnog generatora prognoziranog srednjoročnog makroekonomskog rasta.

Bosna i Hercegovina se 2015 godine, obavezala za provedbu Programa održivog razvoja do 2030 godine, poznate kao Agenda 2030. Prvi korak u ostvarivanju Agende 2030 u Bosni i Hercegovini je izrada Okvira za ciljeve održivog razvoja u zemlji, koji je zajednički dokument svih nivoa vlasti, koji određuju šire smjerove razvoja kako bi doprinjeli postizanju ciljeva održivog razvoja.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je 20. marta 2023. godine usvojilo Program ekonomskih reformi BiH za razdoblje od 2023. do 2025. godine, koji je dostavljen Evropskoj komisiji. Program je izrađen prema smjernicama Evropske komisije, na temelju priloga koje su dostavile nadležne institucije na državnoj i entitetskoj razini. Program se fokusira na 25 reformskih mjera, u okviru

strukturnih reformi koje su prepoznate na svim nivoima vlasti kao značajne za snaženje konkurentnosti i uklanjanje prepreka ekonomskom rastu i razvoju BiH u sljedeće tri godine. Strukturne reforme uključene u program prema smjernicama Evropske komisije, obuhvataju 13 područja, kao što su upravljanje javnim finansijama, zelena tranzicija, digitalna transformacija, poboljšanje poslovnog okruženja i smanjenje sive ekonomije, istraživanje razvoj i inovacije, reforme u područjima energije, prometa, poljoprivrede, industrije i usluga, obrazovanje i razvoj vještina, zapošljavanje i tržište rada, socijalna briga i inkluzija, te zdravstvena zaštita. Sastavni dio programa reformi je makroekonomski i fiskalni okvir čiju izradu su koordinirali Direkcija za ekonomsko planiranje i Ministarstvo finansija i trezora BiH.

Iz aspekta Federacije Bosne i Hercegovine, Strategija razvoja 2021. – 2027. godine je ključni usmjeravajući dokument koji je usklađen s drugim relevantnim dokumentima te objedinjuje Agendu 2030, preporuke Evropske unije, Ekonomski investicijski plan, Zajedničke socioekonomske reforme za period 2019-2022 i strategiju pametne specijalizacije. Strategija definiše javne politike i usmjerava socioekonomski razvoj u Federaciji Bosne i Hercegovine, te služi kao osnova za izradu i usklađivanje sektorskih i razvojnih strategija kantona i jedinica lokalne samouprave. Kroz strategiju su predloženi strateški ciljevi Federacije BiH, te prioriteti za svaki postavljeni cilj. Razvojni ciljevi, kao dugoročni strateški ciljevi predstavljaju primarne ciljeve Federacije BiH, a definisana su četiri strateška cilja:

- 1) Ubrzan ekonomski razvoj
- 2) Prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj
- 3) Resursno efikasan i održiv razvoj
- 4) Efikasan, transparentan i odgovoran javni sektor

Prioriteti Vlade FBiH u narednom periodu odnose se na projekte intenziviranja privrednog razvoja, jačanja unutrašnje društvene stabilnosti Federacije BiH, jačanja vladavine prava, kao i iniciranje i provođenje reformi usklađenih sa potrebama Bosne i Hercegovine, te rad na euroatlantskim integracijama u cilju obezbjeđenja dugoročno održivog i stabilnog sistema koji će FBiH učiniti konkurentnijom. Strategija će opredijeliti i rad svih vlada u FBiH, praktično u narednih deset godina.

Prvi put su u strateškom dokumentu izdvojene i aktivne mjere, prije svega strukturne reforme koje je Vlada FBiH započela još Reformskom agendom i dokumentom socioekonomskih reformi čija realizacija daje značajan efekat na makroekonomske pokazatelje u FBiH. Potpuna realizacija aktivnih mjera donosi značajan rast BDP-a koji je osnova za sve druge napretke u našem društvu.

Ekonomska i fiskalna politika Vlade FBiH u srednjoročnom periodu povezane su sa strateškim pravcima usmjerenim ka postizanju fiskalne održivosti, a to podrazumijeva da država mora biti sposobna da dugoročno održi svoju potrošnju, poreze i druge politike bez ugrožavanja solventnosti ili neplaćanja svojih obaveza. Jedan od načina osnaživanja fiskalne održivosti je postizanje fiskalne konsolidacije tj. smanjenje budžetskog deficita te uravnoteženje budžeta usklađivanjem prihoda i rashoda. Najčešće korišteni instrument ekonomske politike u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH jeste fiskalna politika, a ona podrazumijeva upotrebu poreza i izdataka države.

4. Osnovni makroekonomski pokazatelji Bosne i Hercegovine i Federacije BiH

Jedan od osnovnih preduslova održivog ekonomskog rasta te povećanja zaposlenosti jeste makroekonomska stabilnost. Makroekonomska stabilnost ostvarit će se efikasnim upravljanjem javnim finansijama kroz daljnje unapređenje procesa upravljanja državnim budžetom, fiskalnu konsolidaciju i efikasno upravljanje javnim dugom, jačanje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola i unutrašnje revizije te razvojem makroekonomske statistike.

Najvažniji cilj u narednom srednjoročnom periodu je očuvanje i dalje jačanje makroekonomske stabilnosti Federacije BiH. U planiranju vlastitog napretka, mora se početi od reformi u socijalnom i ekonomskom sektoru. Trebaju se stvarati uslovi i pretpostavke za punu zaposlenost radne snage i korištenje proizvodnih kapaciteta, koji bi trebali dati krajnji rezultat povećanje bruto domaćeg proizvoda. Makroekonomska stabilnost Federacije BiH može biti ugrožena ako bi se nastavilo akumuliranje fiskalnih deficita i nekontrolirano zaduživanje te visoki deficiti tekućeg računa, pa se stoga moraju preduzeti mjere za prilagođavanje uslovima koje diktira postojanje valutnog odbora sa ciljem da se doprinese stabilnosti valute i cijena. Evropske integracije, kao makroekonomski cilj, omogućit će Federaciji BiH dobijanje dopunskih finansijskih sredstava za potrebe procesa evropskih integracija, od kojih je najznačajnija predpristupna finansijska pomoć Evropske unije (IPA).

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBH) objavila je proljetni krug makroekonomskih projekcija za period od 2024. do 2026. godine te su istakli kako se očekuje dalje slabljenje inflatornih pritisaka.

Prethodno objavljene srednjoročne projekcije ključnih makroekonomskih varijabli CBBH (novembar 2023. godine), za 2023. godinu iznosile su 1,6% za realnu ekonomsku aktivnost, što je identično kasnije objavljenim službenim podacima (početak aprila 2024. godine).

U naredne tri godine, možemo očekivati postepeno slabljenje inflatornih pritisaka. I dalje se procjenjuje kako najveći doprinos inflaciji, mjerenoj indeksom potrošačkih cijena, dolazi od rasta cijena na domaćem tržištu. U odnosu na prethodni krug projekcija, vrijednosti svih ključnih makroekonomskih varijabli su blago korigovane za 2024. i 2025. godinu. Očekivana ekonomska aktivnost u srednjem roku jača u odnosu na 2023. godinu. Projicirani realni godišnji rast ekonomske aktivnosti od 2,6% u 2024. godini, još uvijek je ispod dugogodišnjeg prosjeka. Slijedom slabljenja inflatornog pritiska, izvjesno je blago povećanje stope realnog rasta BDP-a do kraja projekcijskog perioda, mada projicirane stope se mogu ocijeniti kao dosta slabe s obzirom na nivo razvoja zemlje.

Na osnovu podataka Direkcije za ekonomsko planiranje iz marta 2024. godine u nastavku slijedi tabelarni prikaz osnovnih makroekonomskih pokazatelja za period 2022 – 2027. godine.

Tabela 2: Osnovni makroekonomski pokazatelji za period 2022 – 2027. godine

Makroekonomski pokazatelji za period 2022-2027

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Nominalni BDP u mil KM	45.518	49.061	51.363	53.968	56.783	59.719
Nominalni rast u %	13,7	7,8	4,7	5,1	5,2	5,2
BDP deflator (prethodna godina = 100)	109,5	105,9	102,4	102,2	102,2	102
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	41.560	46.323	50.149	52.822	55.576	58.549
Realni rast u %	3,8	1,8	2,2	2,8	3	3,1
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	14	6,1	2,2	2	1,9	1,8
Potrošnja u mil KM	39.284	42.201	43.865	45.380	47.096	48.877
Realni rast u %	1,8	1,5	1,6	1,5	1,8	1,7
Vladina potrošnja u mil KM	8.513	8.939	9.296	9.575	9.853	10.149
Realni rast u %	1,3	1,2	1,5	1	1,1	1,1
Privatna potrošnja u mil KM	30.771	33.262	34.568	35.805	37.243	38.728
Realni rast u %	1,9	1,6	1,7	1,6	2	1,9
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	10.081	10.682	11.118	11.754	12.481	13.246
Realni rast u %	0,3	1,7	2,3	3,8	4,7	4,6
Vladine investicije u mil KM	1.356	1.451	1.610	1.723	1.878	2.028
Realni rast u %	-5	1,9	7,8	3,9	6,8	5,8
Privatne investicije u mil KM	8.725	9.231	9.508	10.031	10.603	11.218
Realni rast u %	1,2	1,6	1,5	3,8	4,3	4,4
Uvoz u mil KM	28.230	27.869	29.332	31.108	33.704	36.231
Nominalni rast u %	33,8	-1,3	5,2	6,1	8,3	7,5
Realni rast u %	6,2	-2,4	3,9	4,6	6,7	5,3
Izvoz u mil KM	21.954	21.610	23.142	25.269	28.156	30.986
Nominalni rast u %	31,7	-1,6	7,1	9,2	11,4	10
Realni rast u %	12	-3	5,2	7,1	8,9	7,5
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	23,3	23,5	24,4	24,9	25,1
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.978	-1.704	-1.612	-1.250	-1.116	-1.109
Rast u %	184,7	-13,9	-5,4	-22,4	-10,7	-0,6
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-4,3	-3,5	-3,1	-2,3	-2	-1,9

IZVOR: DEP - mart 2024. godine

Na osnovu analize makroekonomskih kretanja u BiH u prethodnom periodu, kao i sagledavanja uticaja ključnih unutrašnjih i vanjskih faktora od kojih zavisi razvoj, prema procjenama Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP iz marta 2024. godine), predviđaju se slijedeći pokazatelji:

- U 2025. godini očekuje rast nominalnog bruto domaćeg proizvoda za 5,1%, te rast realnog bruto domaćeg proizvoda za 2,8%, također se očekuje rast potrošnje za 1,5%. U skladu sa projekcijama 2025. godine uvoz će zabilježiti rast od 6,1% nominalno u odnosu na prethodnu godinu, dok će izvoz rasti više, tačnije 9,2% nominalno.

- Mjerama fiskalne politike dio sredstava iz tekuće potrošnje trebao bi biti usmjeren u svrhu jačanja investicione potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast, a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a. U periodu 2025-2027. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje bruto investicija u stalna sredstva po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 4,3%.

- Izrada projekcija inflacije u Bosni i Hercegovini u periodu 2025-2027. godine kao i prethodnih godina zasniva se na kretanju cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu i projekcija inflacije u EU kao bitnih eksternih faktora. Uzimajući u obzir veliki uticaj svjetskih cijena na domaću inflaciju, može se pretpostaviti da će u periodu 2025-2027. godine doći do postepene stabilizacije cijena i u Bosni i Hercegovini. Na osnovu navedenog inflacija u Bosni i Hercegovini bi u 2025. godini mogla iznositi 2%, odnosno 1,9% u 2026. godini i 1,8% u 2027. godini

5. Osnovni pokazatelji ekonomske i fiskalne politike

Federalno ministarstvo finansija je dostavilo revidirane projekcije javnih prihoda za 2024. godinu i projekcija za period 2025-2027. godina (broj: 05-12-5-3862/24-1 od 13.05.2024. godine). Unatoč izazovima na međunarodnom nivou, kao što su slabljenje globalnog ekonomskog rasta, pojačanih inflatornih pritisaka i rasta kamatnih stopa, u 2023. godini ostvaren je ekonomski rast, koji prema podacima DEP-a na nivou Bosne i Hercegovine iznosi 1,8%. Nastavak usložnjavanja eksternih prilika imao bi veoma negativne posljedice po bosanskohercegovačku ekonomiju i smanjio njen potencijalni rast. Imajući u vidu navedene okolnosti, prema projekcijama DEP-a u osnovnom scenariju za 2024. godinu i period 2025.-2027. godina u Bosni i Hercegovini se može očekivati ekonomski rast sa prosječnom stopom od oko 3% na godišnjem nivou. Predviđa se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tokom ovog perioda trebala predstavljati domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Pretpostavka je da će se u navedenom srednjoročnom periodu doći i do stabilizacije rasta cijena.

Projekcije se temelje na postojećim poreznim politikama, a bazirane su na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA) u aprilu 2024. godine. Nadalje, temeljem srednjoročnih prognoza kretanja krajnje potrošnje izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentitetskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u Federaciji BiH, po godinama, zasnovana i na godišnjem planu otplate vanjskog duga.

Obzirom na krajnju nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno kada je riječ o ubrzanom rastu inflacije, moguće su značajne promjene u krajnjem ishodu makroekonomskih pretpostavki, pa tako i projekcija javnih prihoda. Pored navedenog, na drugačiji ishod u naplati prihoda mogu u značajnoj mjeri utjecati:

- neplanirane izmjene poreznih politika,
- značajna odstupanja u kretanju koeficijenata raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta u odnosu na trenutno procijenjeni
- promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga,
- promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije BiH
- te razvoj drugih događaja poput novih elementarnih nepogoda i sl.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza u BiH za navedeni period, prema projekcijama Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje BiH (OMA) iz oktobra 2023. godine, pokazuju da će u 2024. godini u neto iznosu za raspodjelu iznositi 8.393,4

miliona KM, tj. da će se povećati za 4,9% u odnosu na 2023. godinu. U 2025. godini predviđa se rast sredstava za raspodjelu od indirektnih poreza od 3,6%, a u 2026. godini daljnji rast od 3,7%.

6. Procjena prihoda u DOB Grada Sarajeva za period 2025-2027 godina

Ključni faktor za određivanje predloženih prioriteta potrošnje i gornje granice rashoda je projicirani okvir prihoda. Ustavni položaj Grada Sarajeva i oduzete nadležnosti jedinice lokalne samouprave, i pored presuda Ustavnog suda, su velika slabost Sarajeva kao Glavnog grada Bosne i Hercegovine. Zbog gore navedenog, slabost Grada Sarajeva je svakako i skroman budžet koji se dominantno puni iz dva izvora, a to je dio javnih prihoda koje prikuplja od indirektnih poreza kroz zakon o raspodjeli javnih prihoda koji je predvidio sredstva za Grad Sarajevo te podijeljena nadležnost sa gradskim općinama u vezi prihoda od pokretnosti nekretnina. Većina drugih izvora prihoda za budžet, koji su dostupni ostalim jedinicama lokalne samouprave u BiH, nisu na raspolaganju Gradu Sarajevu. U strukturi ukupnih prihoda porezni prihodi (prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Gradu Sarajevo i prihodi od poreza na imovinu), predstavljaju najznačajniji izvor sa najvećim učešćem oko 95% promatrajući period 2025.-2027.godina. U slučaju odstupanja ovih prihoda od predviđenih projekcija moglo bi značajno uticati na rashodovnu stranu Budžeta Grada Sarajeva za navedeni period.

Pri projekciji ostalih neporeznih prihoda, čije učešće u ukupnim prihodima iznosi oko 5%, Služba finansija je koristila ostvarenja u prethodne dvije godine, kao i ostvarenju istih za period I-V tekuće godine uz pretpostavku ostvarenja do kraja budžetske 2024. godine

6.1 Prihodi od indirektnih poreza

Projekcije prihoda od indirektnih poreza temelje se na projekcijama makroekonomskih pokazatelja DEP-a iz marta 2024. godine, a uzimaju u obzir trendove naplate indirektnih poreza, te tekuće vladine politike u oblasti indirektnog oporezivanja. Navedene projekcije, urađene su prema metodologiji utvrđenoj Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH na bazi statističkih podataka, Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2024. godinu, te tekućim trendovima naplate i kretanjima makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje.

Indirektni porezi i dalje su najvažniji dio gradskog budžeta, stoga je od izuzetne važnosti da se procjena ove grupe prihoda vrši na realnim osnovama i pokazateljima. U skladu sa navedenim Služba finansija Grada Sarajevo je prilikom procjene prihoda od indirektnih poreza za sljedeću budžetsku godinu i naredne dvije godine u izradi ovog dokumenta koristila dostavljene projekcije od strane Federalnog ministarstva finansija (broj: 05-12-5-3862/24-1 od 13.05.2024. godine).

Tabela 3: Revidirane projekcije javnih prihoda za 2024. godinu i projekcija za period 2025-2027. godina. Koje pripadaju Gradu Sarajevo (0,25%)

Vrsta Prihoda	Projekcija KM			
	2024.	2025.	2026.	2027.
Prihodi od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa – Grad Sarajevo	9.575.848	10.663.236	11.563.564	12.333.415

Prihodi od indirektnih poreza u 2023 godini su ostvareni u ukupnom iznosu 8.843.360 KM, što je 0,39% manje u odnosu na ostvarene prihode u 2022 godini.

Iz tabele revidiranih projekcija javnih prihoda, evidentno je da srednjoročne projekcije prihoda za period 2025.-2027.godina prate pozitivne makroekonomske prognoze. Ostvarenje projektiranog nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu 2025. – 2027.godina je podložno sljedećim rizicima:

- svim rizicima za ostvarenje projektiranih makroekonomskih pokazatelja (DEP) i
- rizicima koji se odnose na samu naplatu prihoda od indirektnih poreza i borbu protiv sive ekonomije.

Svaki neplanirani događaj u 2024. godini, koji se može u značajnoj mjeri odraziti na pretpostavljene iznose javnih prihoda, eventualno će dovesti i do ponovnog vanrednog revidiranja projekcija prihoda za period 2025.- 2027.godina.

Evidentno je da je u 2024. godini došlo do značajnijeg porasta indirektnih poreza za korisnike u Federaciji BiH, što je vidljivo ako uporedimo ostvarenje indirektnih prihoda u 2023 godini i nove projekcije za 2024 godinu. Također iz tabelarnog tijela je vidljivo da se u 2025, 2026 i 2027 godini, očekuje značajan rast prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Gradu Sarajevu.

Također je važno istaći da se predviđa da će u 2025. godini ukupno doznačena sredstva od indirektnih poreza za Federaciju BiH biti veća za 5,9%, dok očekivana prosječna godišnja stopa rasta u 2026. i 2027. godini iznosi 4,7%.

6.2 Prihodi od poreza na imovinu

Naplata prihoda koji se odnose na oporezivanje posjedovanja i prometa imovinom uključuju, porez na imovinu, porez na naslijeđe i poklone, te porez na promet nepokretnosti. U Federaciji BiH navedeni prihodi su trenutno regulisani kantonalnim zakonima i propisima jedinica lokalne samouprave. Uplata istih vrši se u korist računa javnih prihoda kantona, dok se od ukupno naplaćenog iznosa dio prihoda usmjerava u općinske/gradske budžete, shodno omjerima propisanim od strane svakog kantona.

Prihod od poreza na imovinu, koji Grad Sarajevo dijeli sa gradskim općinama u 2023 godini je ostvaren je u iznosu od 8.471.862 KM. Navedeni prihod ostvaren je u iznosu 11,88% manjem u odnosu na ostvarene prihode u 2022 godini. Naime u odnosu na 2022 godinu evidentan je značajan pad u naplati poreza na promet nepokretnosti sa ostvarenjem manjim za 1.141.609 KM. Unatoč značajnom padu naplate, navedeni prihod sa svojim učešćem od 43,19% u ukupno ostvarenim tekućim prihodima u 2023 godine, je jedan od najbitnijih prihoda budžeta Grada Sarajeva. Obzirom da ovi prihodi, kako je gore istaknuto uključuju tri različite kategorije, čija je naplata trenutno regulisana kantonalnim zakonima i propisima jedinica lokalne samouprave, teško je uspostaviti potpunu uporedivost trendova kretanja. Krajnje oprezno, pretpostavlja se prosječna godišnja stopa rasta ovih prihoda tokom perioda 2025. – 2027. godina od 3,5%.

6.3 Neporezni prihodi

Plaćanje različitih kategorija neporeznih prihoda na teritoriji Federacije BiH vrši se u skladu sa legislativom donesenom od strane Federacije BiH, kantona i jedinica lokalne samouprave, što u najvećoj mjeri određuje i njihovu budžetsku pripadnost. Obzirom kako je već navedno da su oduzete nadležnosti jedinice lokalne samouprave te većina neporeznih prihoda, koji su dostupni ostalim jedinicama lokalne samouprave u BiH, nisu na raspolaganju Gradu Sarajevu, izuzev pojedinih vrsta neporeznih prihoda, koji su ustanovljeni na nivou Grada Sarajeva, a čija naplata se vrši u skladu sa propisima koji ih uređuju, te ukupni neporezni prihodi Grada Sarajeva u ukupnim prihodima imaju neznatno učešće.

Grad Sarajevo je u 2023 godini ostvario prihod po osnovu prihoda od dividendi i udjela u profitu u javnim preduzećima i finansijskim institucijama. Obzirom da je donesena Odluka Gradskog vijeća Grada Sarajeva kojom daje saglasnost da se 50% dobiti ostvarene u 2023 godini izdvoji i prenese u Budžet Grada Sarajeva za 2024 godinu, izvjesno je da će Grad Sarajevo po ovom osnovu ostvarivati prihod i u narednom periodu jer sveukupno poslovanje JP Sarajevo pokazuje da će u narednom periodu ostvarivati pozitivan rezultat. Cijeneći navedeno, u Dokumentu okvirnog Budžeta Grada Sarajeva za 2025-2027 godinu planiran je prihod po ovom osnovu.

Također u skupini neporeznih prihoda kroz predmetni dokument planiran je prihod od komunalni taksi na osnovu potpisanog Sporazuma između Općina Stari Grad i Grada Sarajeva o načinu raspodjele prihoda ostvarenih plaćanjem komunalnih taksi, prikupljenih po osnovu Zakona o komunalnim taksama Kantona Sarajevo. Postoji inicijativa da se u Zakonu o komunalnim taksama izvrše izmjene i dopune u dijelu gdje će sve općine sa područja Grada Sarajeva biti u obavezi dijeliti prihod od komunalnih taksi, što bi doprinjelo da Grad ostvaruje veće prihode te shodno tome i raspolaže većim sredstvima. U momentu sačinjavanja DOB-a za period 2025-2027 godina služba finansija nema nikakvih saznanja da li će se izvršiti izmjene navedenog Zakona, te prihod od komunalnih taksi je planiran samo u iznosu koji očekuje ostvariti na osnovu gore navedenog Sporazuma. Ne znači da u periodu planiranja Budžeta Grada Sarajeva za 2025 godinu neće doći do izmjene Zakona što bi rezultiralo planiranjem većeg iznosa prihoda od komunalnih taksi.

6.4 Prihodi budžeta Grada Sarajeva

Ukupno ostvareni prihodi i primici Budžeta Grada Sarajeva u 2023. godine iznose 20.036.896 KM, što je za 0,07% manje u odnosu na ostvarene prihode i primitke u 2022. godini.

Tabela 4. Ostvareni prihodi u 2023 godini

Ekonomski kod	VRSTA PRIHODA	Izmjene i dopune Budžeta Grada Sarajeva za 2023 godinu	Ukupno ostvareno za period 01.01.-31.12.2023	Ukupno ostvareno za period 01.01.-31.12.2022	Index 2/1	Index 2/3
		1	2	3	4	5
I	RAČUN PRIHODA A+B+C	21.299.337	19.615.259	19.455.808	92,09	100,82
A	PRIHODI OD POREZA	17.165.199	17.315.222	18.491.536	100,87	93,64
714000	Porez na imovinu	8.800.000	8.471.862	9.613.471	96,27	88,12
717000	Prihodi od indirektnih poreza	8.365.199	8.843.360	8.878.065	105,72	99,61
B	NEPOREZNI PRIHODI	1.049.035	1.067.809	316.227	101,79	337,67
721000	Ostali prihodi od imovine	899.035	864.790	86.729	96,19	997,11
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	140.000	199.199	228.228	142,29	87,28
723000	Novčane kazne	10.000	3.820	1.270	38,20	300,79
C	TEKUĆI TRANSFERI	3.085.103	1.232.228	648.045	39,94	190,15
731000	Primitljeni tekući transferi od inostranih vlada	126.449	92.073	81.047	72,81	113,60
732000	Tekući transferi	2.898.532	1.080.033	566.998	37,26	190,48
733000	Donacije	60.122	60.122		100,00	0,00
II	PRIMICI	4.307.525	421.638	595.997	9,79	70,74
810000	Kredit Razvojne banke FBiH	4.307.525	421.638	595.997	9,79	70,74
III	Suficit	2.087.374	0	0	0,00	0,00
590000	Ukupan višak prihoda nad rashodima prenesen iz prethodnih perioda	2.087.374			0,00	0,00
IV	UKUPNI PRIHODI I+II+III	27.694.236	20.036.896	20.051.805	72,35	99,93

Prateći prednja pojašnjenja pripreme projekcija, pojedinačno po svakoj od kategorija prihoda, izvršena je i priprema projekcije prihoda budžeta Grada Sarajeva za period 2025-2027. godina. Ističemo, da se projicirani iznosi prihoda Budžeta Grada Sarajeva dati u ovom dijelu odnose na očekivanu tekuću naplatu javnih prihoda tokom jedne navedene fiskalne godine, te ne uključuju prenose, neutrošenih sredstva iz ranijih perioda (transferi, krediti i mogući suficit), kao ni plan realizacije tranfera i grantova drugih nivoa vlasti.

Projektovani nivo prihoda u 2025. godini iznosi 20.630.236,00 KM, u 2026. godini 21.430.564,00 KM, te u 2027. godini 22.400.415,00 KM.

U sljedećem tabelarnom pregledu dat je okvir prihoda koji će predstavljati osnovu za izradu Dokumenta okvirnog budžeta Grada Sarajeva 2025-2027. godina. Prihodovna strana projiciranog Budžeta Grada Sarajeva za naredne tri godine predstavlja odraz ekonomske aktivnosti tokom prethodnih godina. Kako je ranije navedeno projekcije su rađene na način da su uvažene ažurirane makroekonomske projekcije i korištene revidirane projekcije Federalnog ministarstva finansija.

Tabela 5: Projicirani prihodi za period 2025 - 2027. godine

PROCJENA PRIHODA ZA PERIOD 2025-2027										
Ekonomski kod			Naziv stavke	Ostvareno 01.01.- 31.12.2022.	Ostvareno 01.01.- 31.12.2023.	Ostvareno 01.01.- 31.05.2024.	Izmjene i dopune Budžeta Grada Sarajeva za	Procjena Budžeta Grada Sarajeva za 2025 g.	Procjena Budžeta Grada Sarajeva za 2026 g.	Procjena Budžeta Grada Sarajeva za 2027 g.
1			2	3	4	5	6	7	8	9
			I+II UKUPNA SREDSTVA	20.051.805	20.036.897	14.577.129	31.983.044	20.630.236	21.430.564	22.400.415
			I PRIHODI IZ TEKUĆE GODINE	19.455.808	19.615.259	10.690.417	24.267.616	20.630.236	21.430.564	22.400.415
710000			PRIHODI OD POREZA	18.491.536	17.315.222	6.376.511	18.378.484	19.463.236	20.563.564	21.533.415
	714100		Porez na imovinu	9.613.471	8.471.862	2.718.352	9.200.000	8.800.000	9.000.000	9.200.000
	714130		Porez na promet nepokretnosti i prava	9.613.471	8.471.862	2.718.352	9.200.000	8.800.000	9.000.000	9.200.000
	717100		Prihodi od indirektnih poreza	8.878.065	8.843.360	3.658.159	9.178.484	10.663.236	11.563.564	12.333.415
	717151		Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Gradu Sarajevu	8.878.065	8.843.360	3.658.159	9.178.484	10.663.236	11.563.564	12.333.415
720000			NEPOREZNI PRIHODI	224.429	1.067.810	143.774	1.172.000	1.167.000	867.000	867.000
	721100		Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	0	751.035	0	800.000	800.000	500.000	500.000
	721111		Prihodi od dividendi i udjela u profitu u javnim preduzećima i finansijskim institucijama		751.035	0	800.000	800.000	500.000	500.000
	721200		Ostali prihodi od imovine	0	0	0	1.000	1.000	1.000	1.000
	721211		Prihodi od kamate za depozite u banci				1.000	1.000	1.000	1.000
	722300		Komunalne naknade i pristojbe	0	0	0	30.000	30.000	30.000	30.000
	722320		Općinske komunalne takse				30.000	30.000	30.000	30.000
	722600		Prihodi od pružanja javnih usluga i vlastiti javni prihodi	165.125	201.715	85.020	241.000	241.000	241.000	241.000
	722642		Vlastiti prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora,	1.709	37.675	3.578	45.000	45.000	45.000	45.000
	722643		Vlastiti prihodi od iznajmljivanja drugih nepokretnosti,(stanovi, garaže)			6.080	6.000	6.000	6.000	6.000
	722643		Vlastiti prihodi od iznajmljivanja drugih nepokretnosti,(upotreba imena Grada)	85.020	76.080	53.720	90.000	90.000	90.000	90.000
	722651		Vlastiti javni prihodi od prodaje usluga, pristupa i korištenja (Odluka o vodotocima)	78.396	87.960	21.642	100.000	100.000	100.000	100.000
	722700		Neplanirane uplate-prihodi	58.034	111.240	58.754	90.000	90.000	90.000	90.000
	722761		Uplaćene refundacije	1.049			10.000	10.000	10.000	10.000
	722791		Ostale neplanirane uplate	56.985	111.240	58.754	80.000	80.000	80.000	80.000
	723100		Novčane kazne	1.270	3.820	0	10.000	5.000	5.000	5.000
	723100		Novčane kazne	1.270	3.820		10.000	5.000	5.000	5.000
730000			TEKUĆI TRANSFERI (TRANSFERI I DONACIJE)	739.843	1.232.227	4.170.132	4.717.132	0	0	0
	731100		Primljeni tekući transferi od inostranih vlada	81.047	92.073	85.340	85.340	0	0	0
	731111		Primljeni tekući transferi od inostranih vlada	81.047	92.073	34.379	41.084			
	731121		Primljeni tekući transferi od međunarodnih organizacija			50.961	44.256			
	732100		Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	658.796	1.080.032	269.217	466.217	0	0	0
	732112		Primljeni tekući transferi od Federacije	566.998	97.732					
	732114		Primljeni tekući transferi od Kantona	91.798	566.608					
	732114		Obnova i rekonstrukcija Bistričkog potoka		285.692	256.217	256.217			
	732116		Primljeni tekući transferi od Općina			13.000	10.000			
	732114/1		Doček Nove godine		130.000		200.000			
	733100		Donacije	0	60.122	0	0	0	0	0
	733112		Donacije od pravnih lica		60.122					
	742100		Primljeni kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	3.815.575	4.165.575	0	0	0
	742112		Primljeni kapitalni transferi od Federacije			125.000	125.000			
	742114		Primljeni kapitalni transferi od Kantona			2.728.810	2.728.810			
	742116		Primljeni kapitalni transferi od Općina			961.765	1.311.765			
810000			II PRIMICI	595.997	421.638	3.886.712	3.886.712	0	0	0
	814300		Primici od domaćeg zaduživanja	595.997	421.638	3.886.712	3.886.712	0	0	0
	814331		Prenesena kreditna sredstva Razvojne banke iz 2020. godine	595.997	421.638	3.886.712	3.886.712			
590000			NERASPOREĐENI VIŠAK PRIHODA I RASHODA	0	0	0	3.828.716	0	0	0
	591100		Neraspoređeni višak prihoda i rashoda	0	0	0	3.828.716	0	0	0
	591111		Ukupan višak prihoda nad rashodima prenesen iz prethodnih perioda				3.828.716			

7. Plan upravljanja javnim dugom Grada Sarajeva

Javni dug i garancije Federacije Bosne i Hercegovine, postupak zaduživanja i izdavanje garancija, limiti zaduživanja, osiguranje sredstava za otplatu duga, vođenje evidencija o dugu i druga pitanja koja se odnose na dug i garancije Federacije, kantona, gradova i općina u Federaciji regulisani su Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine. Federalno ministarstvo finansija je na osnovu Zakona o dugu, uspostavilo evidenciju koja se ažurira na osnovu podataka koje kantoni, gradovi i općine imaju obavezu dostavljati kvartalno. Shodno navedenom Grad Sarajevo kvartalno podatke o stanju duga šalje Ministarstvu finansija.

Dug Grada Sarajeva na osnovu kredita podignutog kod Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2023. godine iznosi 8.739.805,41 KM, od čega se iznos od 7.878.776,00 KM odnosi na glavnice kredita, dok iznos kamate iznosi 861,029,41 KM.

Tabela 6: Pregled stanja duga

Grad Sarajevo											
naziv											
Unutrašnji dug u Kantonu Sarajevo											
(zaduženje Grada, općina i vanbudžetskih fondova)											
NAZIV	osnov za nastanak unutrašnjeg duga**	Vrsta duga		Visina zaduženja		Izvor zaduženja / kreditor	Period otplate duga		Stanje duga (na dan 31.12.2023.)		
		Direktni	Indirektni	glavnica	kamata		glavnice	kamate	glavnica	kamata	drugi troškovi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
GRAD SARAJEVO	Dugoročni kredit za finansiranje investicionih projekata	Direktni		10.000.000,00	1.635.951,32	Razvojna banka FBiH	14.10.2021. do 14.09.2032.	14.10.2020. do 14.09.2032.	7.878.776,00	861.029,41	30.000,00

Postojeći kredit se uredno otplaćuje u skladu sa zaključenim ugovorom i otplatnim planom. Grad Sarajevo neće preći limit predviđen Članom 7. Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH, koji glasi da „gradovi i općine mogu se dugoročno zadužiti ukoliko u vrijeme odobrenja zaduženja iznos servisiranja duga koji dospijeva u svakoj narednoj godini, uključujući i servisiranje za predloženo novo zaduženje i sve zajmove za koje su izdate garancije grada i općine, ne prelazi 10% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini

Tako da prema raspoloživim podacima godišnje opterećenje servisa trenutnog ukupnog duga u odnosu na ostvareni prihod iz 2023. godine koji je iznosio 20.036.896,46 KM, je za 2025 godinu 5,36%, za 2026. godinu 5,25%, za 2027. godinu 5,14%.

Tabela 6: Pregled stanja duga i obaveza za servisiranje za period 2025.-2027. godine

KREDIT KOD RAZVOJNE BANKE FBiH	SERVISIRANJE OBAVEZA 2025			SERVISIRANJE OBAVEZA 2026			SERVISIRANJE OBAVEZA 2027		
	GLAVNICA	KAMATA	UKUPNO	GLAVNICA	KAMATA	UKUPNO	GLAVNICA	KAMATA	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	75.758,00	14.959,49	90.717,49	75.758,00	13.029,22	88.787,22	75.758,00	11.098,95	86.856,95
	75.758,00	14.798,64	90.556,64	75.758,00	12.868,36	88.626,36	75.758,00	10.938,09	86.696,09
	75.758,00	13.221,22	88.979,22	75.758,00	11.477,75	87.235,75	75.758,00	9.734,28	85.492,28
	75.758,00	14.476,92	90.234,92	75.758,00	12.546,65	88.304,65	75.758,00	10.616,38	86.374,38
	75.758,00	13.854,26	89.612,26	75.758,00	11.986,25	87.744,25	75.758,00	10.118,25	85.876,25
	75.758,00	14.155,21	89.913,21	75.758,00	12.224,94	87.982,94	75.758,00	10.294,67	86.052,67
	75.758,00	13.542,92	89.300,92	75.758,00	11.674,92	87.432,92	75.758,00	9.806,91	85.564,91
	75.758,00	13.833,50	89.591,50	75.758,00	11.903,23	87.661,23	75.758,00	9.972,95	85.730,95
	75.758,00	13.672,64	89.430,64	75.758,00	11.742,37	87.500,37	75.758,00	9.812,10	85.570,10
	75.758,00	13.075,92	88.833,92	75.758,00	11.207,92	86.965,92	75.758,00	9.339,91	85.097,91
	75.758,00	13.350,93	89.108,93	75.758,00	11.420,66	87.178,66	75.758,00	9.490,39	85.248,39
UKUPNO OSTVARENI PRIHOD U 2023	75.758,00	12.764,59	88.522,59	75.758,00	10.896,58	86.654,58	75.758,00	9.028,58	84.786,58
20.036.896,46	909.096,00	165.706,24	1.074.802,24	909.096,00	142.978,85	1.052.074,85	909.096,00	120.251,46	1.029.347,46
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	4,54	0,83	5,36	4,54	0,71	5,25	4,54	0,60	5,14

Grad Sarajevo u narednom periodu, prema Dokumentu okvirnog budžeta, nije planirao nova kreditna zaduživanja tako da se u DOB-u ne prikazuju niti se mogu dati procjene novog javnog duga i njegove implikacije na budžete narednih godina, te je dat samo osvrt na trenutno zaduženje.

8. Rashodi Grada Sarajeva za period 2025.-2027. godine

Služba finansija Grada Sarajeva uputila je Gradskim službama budžetske instrukcije broj 1. na osnovu kojih su isti obaviješteni o rokovima, procesima i zahtjevima za dostavljanje informacija za proces pripreme DOB-a za period 2025.-2027. godine. Prilikom pregleda i razmatranja inicijalnih projekcija potrebnih budžetskih sredstava za naredni trogodišnji period, utvrđeno je da iznos finansijskih zahtjeva gradskih službi u značajnoj mjeri prevazilazi iznos projiciranih raspoloživih sredstava, a imajući u vidu trenutnu situaciju po pitanju procijenjenog raspoloživog nivoa budžetskih sredstava.

Na osnovu iskazanih zahtjeva gradskih službi izvršena je raspodjela sredstava, te je ovaj dokument rađen u periodu normalizacije privrednih i društvenih tokova poremećenih još uvijek aktuelnom krizom izazvanom ratom u Ukrajini. Destabilizacija globalnih tržišta tokova i opšti rast cijena su faktori koji su dodatno utjecali na ukupne aktivnosti i realizaciju projekata koje provodi Grad Sarajevo. Bilo je potrebno pronaći ravnotežu u raspodjeli na tekući dio budžeta sa zadovoljenjem opštedruštvenih potreba i kapitalnog dijela koji obezbjeđuje dalji razvoj započetih projekata Grada Sarajeva. Kroz Dokument Okvirnog Budžeta nastoji se iznaći sredstva za realizaciju Strategije razvoja Grada Sarajeva, te je bitno naglasiti povezanost procesa izrade strategije, godišnjih i trogodišnjih planova službi sa strateškim ciljevima sa izradom DOB-a i budžeta Grada Sarajeva.

Gradske službe su kroz svoje finansijske zahtjeve iskazale potrebu za ukupnim budžetskim sredstvima u iznosu 23.185.8000 KM za 2025. godinu, 23.022.400. KM za 2026 godinu, dok za 2027. godinu iznose 22.176.780. KM.

Služba finansija je izvršila usaglašavanje prijedloga sa projiciranim prihodima. Naime zahtjevi Gradskih službi (potrošačkih jedinica) u dijelu rashoda za 2025 i 2026 godinu su bili veći za 2.555.564,00 KM odnosno 1.591.836 KM u odnosu na očekivane i projicirane prihode, i nije se moglo udovoljiti svim zahtjevima, te su primijenjene mjere potpune racionalizacije troškova, kao mjere štednje pri izradi gornjih granica rashoda za period na koji se odnosi DOB Grada Sarajeva, a kako se bi se održala ravnoteža prihoda i rashoda, te izbjeglo nastajanje deficita u budućem periodu. Finansijski zahtjevi koji su se odnosili na 2027 godinu su bili u okviru projiciranih prihoda. Uzimajući u obzir nestabilnost ekonomije koja je po okončanju pandemije virusa Covid-19 dodatno produbljena inflatornim pritiscima nastalih eskalacijom rata u Ukrajini, kao i neizvjesnost njenog trajanja, prilikom određivanja gornjih granica rashoda krajnje se oprezno pristupilo planiranju, vodeći se budžetskim principima uravnoteženosti i ekonomičnosti.

Prijedlozi prioriteta potrošnje za period 2025.- 2027. godine sadržani u ovom dokumentu utvrđeni su razmatranjem sljedećih ključnih faktora:

- okvira raspoloživih sredstava
- dostavljenih finansijskih zahtjeva gradskih službi Grada Sarajeva

U sljedećoj tabeli dati su konsolidovani okvirni rashodi i izdaci Budžeta Grada Sarajeva za period 2025-2027 godine.

Ekon.kod	OPIS	Budžet Grada Sarajeva za 2024 godinu	Izmjene i dopune Budžeta Grada Sarajeva za 2024 godinu	DOB 2025	DOB 2026	DOB 2027
		1	2	3	4	5
	RASHODI I IZDACI I-II+III+IV+V+VI+VII	20.660.500	31.983.044	20.630.236	21.430.564	22.400.415
	I Tekući izdaci (611000+612000+613000)	9.742.100	10.293.134	10.104.800	10.249.264	10.990.950
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	4.394.000	4.444.000	4.732.000	4.732.000	4.832.000
611100	Bruto plaće i naknade	3.900.000	3.950.000	4.200.000	4.200.000	4.300.000
611200	Naknade troškova zaposlenih	494.000	494.000	532.000	532.000	532.000
612100	Doprinosi poslodavca	450.000	450.000	500.000	500.000	500.000
612110	Doprinosi poslodavca	450.000	450.000	500.000	500.000	500.000
613000	Izdaci za materijal i usluge	4.898.100	5.399.134	4.872.800	5.017.264	5.658.950
613100	Putni troškovi	110.000	110.000	130.000	130.000	130.000
613200	Izdaci za energiju	130.000	140.000	135.000	135.000	140.000
613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	95.000	105.000	107.000	112.000	112.000
613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	97.000	149.054	148.000	148.000	198.000
613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	45.000	45.000	47.000	47.000	47.000
613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	56.000	86.000	116.000	121.000	121.000
613700	Izdaci za tekuće održavanje	1.733.000	1.464.842	1.133.150	1.176.129	1.336.962
613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	59.000	69.000	60.000	60.000	60.000
613900	Ugovorene i druge posebne usluge	2.573.100	3.230.238	2.996.650	3.088.135	3.513.989
	II Tekući transferi	6.232.600	7.018.600	6.058.500	6.189.750	6.713.125
614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	510.000	634.000	465.000	465.000	495.000
614200	Tekući transferi pojedincima	572.400	613.400	394.000	398.400	403.240
614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	2.762.000	2.994.500	2.816.500	2.943.350	3.421.885
614400	Subvencije javnim preduzećima	2.303.200	2.528.200	2.253.000	2.253.000	2.263.000
614700	Tekući transferi međunarodnim organizacijama	0	13.500	0	0	0
614800	Drugi tekući rashodi	85.000	235.000	130.000	130.000	130.000
	III Kapitalni transferi	307.000	454.141	60.000	70.000	80.000
615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	307.000	304.141	60.000	70.000	80.000
615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	0	150.000	0	0	0
	IV Izdaci za kamate	232.000	232.000	210.000	200.000	190.000
616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	232.000	232.000	210.000	200.000	190.000
	V Izdaci za nabavku stalnih sredstava	3.136.800	12.965.169	3.286.936	3.811.550	3.516.340
821200	Nabavka građevina	299.800	289.700	300.000	300.000	300.000
821300	Nabavka opreme	95.000	139.865	100.000	110.000	110.000
821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	2.637.000	10.560.504	2.166.936	2.781.550	2.786.340
821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	105.000	1.975.100	720.000	620.000	320.000
	VI Izdaci za otplate dugova	910.000	910.000	910.000	910.000	910.000
823300	Izdaci za otplatu glavnice kredita Razvojnoj banci FBiH	910.000	910.000	910.000	910.000	910.000
	VII Tekuća rezerva	100.000	110.000	0	0	0
	Tekuća rezerva	100.000	110.000	0	0	0

Ukupni rashodi i izdaci u Izmjenama i dopunama budžeta Grada Sarajeva za 2024. godinu iznose 31.983.044 KM, dok ukupni rashodi i izdaci za 2025.godinu, kao i za naredne dvije godine, su znatno manji u odnosu na plan rashoda i izdataka za 2024.godinu. Ova značajna razlika je najvećim dijelom rezultat što su u Budžet Grada Sarajeva za 2024.godinu uključena i raspoređena sredstva ostvarenog suficita iz ranijih godina, te sredstva po osnovu kredita Razvojne banke, kao i kapitalni transferi koji su gradu doznačeni za realizaciju projekata koje grad realizuje zajedno za drugim nivoima vlasti.

Ističemo, da u planiranim rashodima i izdacima za period 2025-2027 godine izkazani samo oni rashodi i izdaci koji će se finansirati iz očekivane tekuće naplate javnih prihoda tokom jedne navedene fiskalne godine, te ne uključuju one rashode i izdatke koji će se finansirati iz prenesenih, neutrošenih sredstva iz ranijih perioda (transferi, krediti i mogući suficit), kao ni plan realizacije transfera i grantova drugih nivoa vlasti.

Tabela 7: Rashodi i gornje granice predloženih izdataka gradskih službi

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA GRADA SARAJEVA ZA PERIOD 2025. - 2027. god.								
Prihodi	Izmjene i dopune Budžeta Grada Sarajeva za 2024 godinu		Zahtjevi za DOB			Odobreni DOB		
			2025	2026	2027	2025	2026	2027
Iznos	31.983.044,00	23.138.200,00	20.630.236,00	21.430.564,00	22.400.415,00	20.630.236,00	21.430.564,00	22.400.415,00
Rashodi po službama	Izmjene i dopune Budžeta Grada Sarajeva za 2024 godinu	Izvor 10	Zahtjevi za DOB			Odobreni DOB		
			2025	2026	2027	2025	2026	2027
Gradska služba za opću upravu i zajedničke poslove	748.000,00	748.000,00	778.000,00	793.000,00	803.000,00	778.000,00	793.000,00	803.000,00
Gradska služba za lokalnu samoupravu i razvoj grada	524.500,00	524.500,00	670.000,00	730.000,00	740.000,00	523.000,00	523.000,00	740.000,00
Gradska služba finansija	6.283.000,00	6.283.000,00	6.439.000,00	6.429.000,00	6.519.000,00	6.439.000,00	6.429.000,00	6.519.000,00
Gradska služba za lokalno poslovanje	1.691.100,00	1.491.100,00	1.672.600,00	1.838.600,00	2.003.600,00	1.462.600,00	1.472.600,00	1.903.600,00
Gradska služba za poslove Informacionog centra	87.800,00	87.800,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	70.000,00	70.000,00	100.000,00
Gradska služba za urbano planiranje, investicijske, stambene i komunalne poslove	14.530.487,00	6.225.200,00	6.148.200,00	5.528.000,00	4.228.000,00	4.209.636,00	4.739.164,00	4.601.635,00
Gradska služba za obrazovanje, sport, kulturu i mlade	4.705.317,00	4.451.100,00	4.165.000,00	4.165.000,00	4.165.000,00	4.085.000,00	4.085.000,00	4.165.000,00
Stručna služba Gradonačelnice	1.278.500,00	1.278.500,00	931.000,00	941.000,00	951.000,00	881.000,00	891.000,00	901.000,00
Stručna služba za poslove kabineta i poslove Gradske uprave	484.000,00	484.000,00	479.000,00	499.000,00	499.000,00	449.000,00	469.000,00	499.000,00
Stručna služba Gradskog vijeća	1.235.000,00	1.235.000,00	1.358.000,00	1.493.800,00	1.643.180,00	1.358.000,00	1.493.800,00	1.643.180,00
Pravobranilaštvo GS	120.000,00	120.000,00	165.000,00	165.000,00	165.000,00	165.000,00	165.000,00	165.000,00
Gradska služba za održivi razvoj	295.340,00	210.000,00	280.000,00	340.000,00	360.000,00	210.000,00	300.000,00	360.000,00
UKUPNO	31.983.044,00	23.138.200,00	23.185.800,00	23.022.400,00	22.176.780,00	20.630.236,00	21.430.564,00	22.400.415,00
Razlika Prihodi - Rashodi	0,00	0,00	-2.555.564,00	-1.591.836,00	223.635,00	0,00	0,00	0,00

U ovom tabelarnom prikazu su prikazane gornje granice rashoda gradskih službi (potrošačkih jedinica) za sljedeću budžetsku i naredne dvije fiskalne godine, kao i zahtjevi istih. Na nivou pojedinačno gradskih službi, ovim DOB-om su utvrđene početne gornje granice rashoda za 2025., 2026. i 2027. godinu. Osnovni cilj početnih gornjih granica rashoda je osigurati realan okvir unutar kojeg će gradske službe razviti svoje detaljne zahtjeve za budžetskim sredstvima za narednu godinu.

Nakon usvajanja DOB-a, u skladu sa vremenskom linijom budžetskog kalendara, Služba finansija Grada Sarajeva će uputiti gradskim službama budžetske instrukcije br. 2 koje će sadržavati usvojene rashode kroz DOB za svaku gradsku službu, kao i smjernice za pripremu njihovih detaljnih budžetskih zahtjeva za 2025. godinu. Prilikom pripreme i podnošenja svog godišnjeg finansijskog zahtjeva a u vezi sa budžetskim sredstvima, gradske službe dužne su pridržavati se gornjih granica rashoda utvrđenih Dokumentom okvirnog budžeta. Na ovaj način Dokument okvirnog budžeta prelazi u formu preliminarog nacrt budžeta za narednu godinu. Dokumentom okvirnog budžeta za period 2025.-2027. godine projicirane gornje granice rashoda koji se finansiraju iz sredstva koje pripadaju Gradu Sarajevo za 2025. godinu su usklađene sa projiciranim prihodima te iznose 20.630.236 KM, za 2026. godinu 21.430.564 KM i za 2027. godinu 22.400.415 KM.

U skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl.novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22) nakon usvajanja od strane Gradonačelnice, ovaj dokument bit će objavljen, na web stranici Grada Sarajeva i dostavljen Gradskom vijeću u vidu informacije.

Broj: 01/06-11-1999-1 /24

Sarajevo, 28.06.2024.godine

GRADONAČELNICA

Prof.dr Benjamina Karić

